

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§55

Dnr KS 2019-2094

Svar på motion från Jessica Hilwäyn och Ola Nordstrand (V) gällande avgiftsfria mensskydd

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen föreslår:

Kommunfullmäktige beslutar att anse motionen besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Vänsterpartiet lämnade in en motion till kommunfullmäktige gällande avgiftsfria mensskydd. I motionen yrkar Vänsterpartiet att avgiftsfria mensskydd ska finnas tillgängliga för kommunens flickor och kvinnor upp till och med 23 års ålder.

Barn- och skolnämnden, utbildningsnämnden samt Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) har alla getts tillfälle att yttra sig över motionen, och samtliga instanser föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Beslutsunderlag

Svar på motion från Jessica Hilwäyn och Ola Nordstrand (V) gällande avgiftsfria mensskydd

Bilaga 1 – Motion från Vänsterpartiet angående avgiftsfria mensskydd, daterad den 11 november 2019

Bilaga 2 – Protokollsutdrag från kommunfullmäktiges sammanträde den 11 november 2019

Bilaga 3 – Protokollsutdrag samt yttrande från Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje den 16 september respektive 19 augusti 2020

Bilaga 4 - Protokollsutdrag samt yttrande från barn- och skolnämnden den 12 oktober respektive 18 september 2020

Bilaga 5 - Protokollsutdrag samt yttrande från utbildningsnämnden den 14 oktober respektive 17 september 2020

Beslutande sammanträde

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott kan besluta i enlighet med kommunstyrelsekontorets tjänsteutlåtandes förslag, och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Barn- och skolnämnden

Utbildningsnämnden

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Motionärerna

Paragrafen är justerad

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsekontoret

Handläggare: Sara Ivarsson
Titel: Praktikant
E-post: sara.ivarsson@norrtalje.se

Till: Kommunstyrelsens arbetsutskott

Svar på motion från Jessica Hilwäyn och Ola Nordstrand (V) gällande avgiftsfria mensskydd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:
Kommunstyrelsen föreslår:

Kommunfullmäktige beslutar att anse motionen besvarad.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Vänsterpartiet lämnade in en motion till kommunfullmäktige gällande avgiftsfria mensskydd. I motionen yrkar Vänsterpartiet att avgiftsfria mensskydd ska finnas tillgängliga för kommunens flickor och kvinnor upp till och med 23 års ålder.

Barn- och skolnämnden, utbildningsnämnden samt Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) har alla getts tillfälle att yttra sig över motionen, och samtliga instanser föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Ärendet

Beskrivning

Vänsterpartiet har via Jessica Hilwäyn och Ola Nordstrand lämnat in en motion till kommunfullmäktige den 11 november 2019, i vilken de yrkar att avgiftsfria mensskydd ska finnas tillgängligt för kommunens flickor och kvinnor upp till 23 års ålder.

Denna motion framläggs med anledning av att motionärerna anser att tillgång till och kunskap om bra mensskydd är en nödvändighet för alla som menstruerar, och att denna kunskap och tillgång inte ska vara beroende av personens hemförhållanden.

Motionen rör primärt ungdomsmottagningen som sjukvården ansvarar för, men motionärerna föreslår även att mensskydden ska finnas på kommunens skolor, då blödningar kan komma plötsligt och oväntat för många, samt att det kan bli svårt att genomföra skoldagen utan ett tillgängligt mensskydd.

Samberedning

Ärendet är samberett av barn- och skolnämnden, utbildningsnämnden samt Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON).

Barn- och skolnämnden behandlade ärendet den 12 oktober 2020. De föreslog kommunfullmäktige att anse motionen besvarad då avgiftsfria mensskydd idag finns att hämta i kommunens skolverksamheter.

Utbildningsnämnden gjorde samma bedömning på nämndens sammanträde den 14 oktober 2020.

Barn- och utbildningskontoret skriver i sina yttranden från den 17 respektive 18 september 2020 att det på Elevhälsan finns möjlighet för skolsköterskor inom kommunens skolverksamheter att inhämta

mensskydd för utdelning. Verksamheterna har alltså redan mensskydd tillgängligt i sina verksamheter för menstruerande elever, de kan även kostnadsfritt få mensskydd vid ett besök på Elevhälsan.

Elevhälsan har tidigare prenumererat på kostnadsfria mensskydd, men denna prenumeration har avslutats då förråden snabbt fylldes på och att det till slut inte fanns någon plats för de mensskydd som gratisprenumerationen genererade. Elevhälsan ställer sig dock positiv till att på nytt återuppta denna prenumeration om behovet och efterfrågan ökar. Åtgången på skolenheterna på mensskydd har i dagsläget inte varit stor, och detta kan bero på att eleverna inte alltid är medvetna om var mensskydden finns att hämta. Men detta kan lätt uppmärksammas genom att frågan tas upp på Elevhälsans professionsmöten.

Barn- och utbildningskontoret skriver vidare i sina yttranden att de tolkar motionen så att Vänsterpartiet inte menar att målgruppen ska förses med årsförbrukningar av mensskydd, utan snarare att det ska finnas tillgängligt i barn- och utbildningskontorets verksamheter. Det är något som barn- och utbildningskontoret ställer sig mycket positivt till, då de är medvetna om de svårigheter som ungdomar kan ställas inför i och med sin menstruation, som Vänsterpartiet också beskriver i sin motion. Barn- och utbildningskontoret ställer sig även positivt till att mensskydden fördelas på ytterligare distributionssätt, bland annat genom att behållare för mensskydd installeras på lättåtkomliga platser för eleverna. Detta för att underlätta menstruerande elevers vardag, och för att de inte ska känna sig osäkra eller för den delen gå miste om utbildning för att mensskydd ej finns att tillgå på skolan.

Barn- och utbildningskontoret anser det därför nödvändigt att frågan om vart mensskydden finns att tillgå medvetandegörs bland eleverna. Detta genom att frågan lyfts på de månatliga professionsmötena där de som är verksamma ute på skolorna får kunskapen om var de kan hämta mensskydd för att sedan distribuera på sina respektive skolor.

Kommunalförbundet behandlade ärendet på sitt sammanträde den 16 september 2020. I sitt yttrande från den 19 augusti 2020 skriver kommunalförbundet att det inte föreligger några formella hinder att genomföra förslaget i motionens yrkande.

Motionens yrkanden bedöms inte ha några konsekvenser för sammanhållen vård och omsorg. De ekonomiska konsekvenserna kan enligt kommunalförbundet dock bli relativt omfattande om förslaget genomförs. Ställningstagandet till förslaget bedöms i huvudsak vara en fråga om prioriteringar mellan olika grupper och verksamheters behov.

Lagkrav

Enlig barnkonventionen 28 § ska konventionsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplinen i skolan upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med denna konvention. Vidare benämner Barnkonventionen vikten av barns rätt att ha en levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling (27 §).

Koppling till gällande styrdokument

Ej tillämpligt.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

I dagsläget är förfarande med att förse barn- och skol- samt utbildningsnämndens verksamheter med mensskydd avgiftsfri för nämnderna. Det finns även ett gällande avtal med företaget *Onemed* gällande sanitets- och sjukvårdsartiklar om mensskydd skulle behöva köpas in.

Förvaltningens analys och slutsatser

Det är viktigt att flickor och unga kvinnor får information om och tillgång till mensskydd.

Det är också sannolikt att fri tillgång till mensskydd på ungdomsmottagningar och Elevhälsan kan främja ökad kontakt mellan ungdomar och kunnig personal.

Kommunstyrelsekontoret ställer sig positiva till att Elevhälsan återupptar prenumeration på mensskydd som ungdomar kan hämta gratis på skolor och ungdomsmottagningar i kommunen. Att sprida

information om var gratis mensskydd kan inhämtas samt göra detta lättillgängligt genom att personal ute på skolor och på ungdomsmottagningar har regelbundna möten och att det installeras behållare på passande platser ställer sig kommunstyrelsekontoret också positiva till.

Kommunstyrelsekontoret gör samma tolkning av motionens förslag som barn- och utbildningskontoret, nämligen att Vänsterpartiet inte menar att målgruppen ska förses med årsförbrukningar av mensskydd, utan snarare att det ska finnas tillgängligt i barn- och utbildningskontorets verksamheter.

Då möjligheten finns att åter teckna prenumeration på gratis mensskydd som kan delas ut på skolor och ungdomsmottagningar, och som inte innebär några kostnader för barn- och skol samt utbildningsnämnden, är det därför kommunstyrelsekontorets bedömning att motionen bör anses besvarad.

Tidplaner

Ej tillämpligt.

Rober Beronius
Kommunalråd
Liberalerna

Nicklas Salmin
Politisk sekreterare för Liberalerna
Kommunstyrelsekontoret

Bilagor

Bilaga 1 – Motion från Vänsterpartiet angående avgiftsfria mensskydd, daterad den 11 november 2019

Bilaga 2 – Protokollsutdrag från kommunfullmäktiges sammanträde den 11 november 2019

Bilaga 3 – Protokollsutdrag samt yttrande från Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje den 16 september respektive 19 augusti 2020

Bilaga 4 – Protokollsutdrag samt yttrande från barn- och skolnämnden den 12 oktober respektive 18 september 2020

Bilaga 5 – Protokollsutdrag samt yttrande från utbildningsnämnden den 14 oktober respektive 17 september 2020

Beslut skickas till

Barn- och skolnämnden
Utbildningsnämnden
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje
Motionärerna

Motion till Norrtälje Kommunfullmäktige

Avgiftsfria mensskydd

Avgiftsfria mensskydd är en jämlikhets- och rättvisefråga. Tillgång till och kunskap om bra mensskydd är en nödvändighet för alla som menstruerar och ska inte vara beroende av personens hemförhållanden. God tillgång till mensskydd minskar oron för blodfläckar, dålig lukt och att bli hånad för det.

Avgiftsfria mensskydd kan finnas på ungdomsmottagningarna i kommunen. Mer kontakt med ungdomsmottagningen ökar chanserna att ungdomarna vet var de ska vända sig med andra frågor kring sex, samlevnad, fysisk och psykisk hälsa. Avgiftsfria mensskydd kan även finnas tillgängliga på skolorna i kommunen. För många unga kan mensesn kommer plötsligt och oväntat, och utan ett tillgängligt mensskydd kan det bli svårt att genomföra skoldagen.

Frågan om avgiftsfria mensskydd går över blockgränserna. Vänsterpartiet i Uppsala och Haninge, Kristdemokraterna i Kalmar, Moderaterna i Österåker och många fler har drivit frågan om att göra mensskydd mer tillgängliga. I Österåker kommun har detta införts för att det ska vara så lätt och enkelt som möjligt. Där började ungdomsmottagningen i januari 2018 dela ut avgiftsfria mensskydd till ungdomar mellan 12 och 23 år. Enligt ungdomsmottagningen är projektet en stor framgång.

Vänsterpartiet yrkar därför

att Kommunfullmäktige beslutar att avgiftsfria mensskydd ska finnas tillgängliga för kommunens flickor och kvinnor upp t.o.m. 23 års ålder.

Jessica Hilwäyn

Ola Nordstrand

Vänsterpartiet Norrtälje

norrtalje@vansterpartiet.se

www.norrtalje.vansterpartiet.se

Kommunfullmäktige

§271

Dnr KS 2019-2094

Motion från Jessica Hilwëyn och Ola Nordstrand (V) gällande avgiftsfria mensskydd

Beslut

Kommunfullmäktige överlämnar motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsunderlag

Motion från Jessica Hilwëyn och Ola Nordstrand (V) gällande avgiftsfria mensskydd.

Sammanfattning

Jessica Hilwëyn och Ola Nordstrand (V) lämnar in en motion till kommunfullmäktige gällande att införa avgiftsfria mensskydd.

Beslutande sammanträde

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige kan överlämna motionen till kommunstyrelsen för beredning, och finner att kommunfullmäktige beslutar detta.

Datum: 2020-08-19

Dnr: 2020-001113 770

Direktionen 2020-09-16

Yttrande över motion om avgiftsfria mensskydd på ungdomsmottagningar i Norrtälje kommun

Förslag till beslut

Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att lämna förvaltningens yttrande som svar på kommunstyrelsens begäran.

Maria Johansson
Tillförordnad förbundsdirektör

Sammanfattning

Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) yttrar sig på begäran från kommunstyrelsen i Norrtälje kommun över motion om avgiftsfria mensskydd på ungdomsmottagningarna i Norrtälje kommun, KS 2019-2024. Motionens yrkanden bedöms inte ha några konsekvenser för sammanhållen vård och omsorg.

Beskrivning av ärendet

Vänsterpartiet yrkar i motion till kommunfullmäktige i Norrtälje kommun att avgiftsfria mensskydd ska finnas tillgängliga på ungdomsmottagningarna i kommunen, KS 2019-2024. Kommunstyrelsen har begärt att direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, senast 2020-06-30 ska yttra sig över motionen utifrån rubricerade områden (bilaga 1). I överenskommelse med kommunstyrelsens nämndsekretariat har tidplanen ändrats till september.

Förvaltningens synpunkter

Motionens yrkanden bedöms inte ha några konsekvenser för sammanhållen vård och omsorg. De ekonomiska konsekvenserna kan bli relativt omfattande om förslaget genomförs. Ställningstagandet till förslaget bedöms i huvudsak vara en fråga om prioriteringar mellan olika gruppers och verksamheters behov. Förvaltningens bedömning är att det inte föreligger några formella hinder att genomföra förslaget i motionens yrkande.

Bilagor

1. Yttrande över motion om avgiftsfria mensskydd
2. Motion om avgiftsfria mensskydd .

Beslut skickas till

Norrtälje kommun (kommunstyrelsen@norrtalje.se)
Region Stockholm (registrator.lsf@sl.se).

Datum: 2020-08-19

Dnr: 20-113-770

Kommunstyrelsen
Norrtälje kommun

Yttrande över motion om avgiftsfria mensskydd (KS 2019-2024)

Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) yttrar sig på begäran från kommunstyrelsen i Norrtälje kommun över motion om avgiftsfria mensskydd på ungdomsmottagningarna i Norrtälje kommun, KS 2019-2024.

Beskrivning

Vänsterpartiet yrkar i motion till kommunfullmäktige i Norrtälje kommun att avgiftsfria mensskydd ska finnas tillgängliga på ungdomsmottagningar i kommunen. Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun, KSON yttrar sig på begäran från kommunstyrelsen, över motionen. Yttrandet ska lämnas till kommunstyrelsen senast 2020-09-30.

Motionens yrkande om att avgiftsfria mensskydd ska finnas tillgängliga på ungdomsmottagningen rör flickor och unga kvinnor som är upp till 23 år gamla. Antalet flickor och unga kvinnor i Norrtälje kommun i åldersgruppen 10-24 år var 2019, 4 400 personer.

Ungdomsmottagningen i Norrtälje kommun bedrivs av vårdbolaget TioHundra AB. Mottagning finns i Norrtälje tätort med filial i Hallstavik.

Ungdomsmottagningen i Österåker kommun erbjuder sedan 2017, avgiftsfria mensskydd som ett projekt i samarbete med skolhälsovården. Projektet finansieras av Österåker kommun. De avgiftsfria mensskydden erbjuds i kombination med samtal och stöd i frågor om menstruation för att tidigt fånga upp psykiska och fysiska besvär kopplade till menstruationscykeln. På ungdomsmottagningens webbsida finns följande information:

”Hos oss kan du få mensskydd utan kostnad och du kan hämta bindor, trosskydd, tamponger och menskoppar. Passa gärna på att fråga om mens när du kommer hit. Jag har fått mens! Hur gör jag nu? När du har fått mens för första gången kan det vara svårt att veta vilket mensskydd du ska använda. För att hitta något som passar just dig får du prova dig fram.”

Koppling till gällande styrdokument

Förvaltningens bedömning är att det inte finns några styrdokument som har bäring på motionens yrkande. Bedömningen är också att det inte finns några skrivningar i nuvarande avtal som vare sig hindrar eller stödjer ett genomförande av motionens yrkande.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

De ekonomiska konsekvenserna kan bli relativt omfattande om förslaget genomförs.

Slutsatser

Det bedöms inte föreligga några formella hinder att genomföra förslaget i motionens yrkande. Ställningstagandet till förslaget blir i huvudsak en fråga om prioriteringar mellan olika gruppers och verksamheters behov.

Barn- och skolnämnden

§107

Dnr BSN 2020-210

Yttrande över Motion från Vänsterpartiet Norrtälje gällande avgiftsfria mensskydd

Beslut

Barn- och skolnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och skolnämnden har getts tillfälle att yttra sig över Vänsterpartiets motion om att Kommunfullmäktige beslutar att avgiftsfria mensskydd ska finnas tillgängliga för kommunens flickor och kvinnor upp t.o.m. 23 års ålder. Barn- och utbildningskontoret medhåller i frågans vikt och anser motion besvarad då avgiftsfria mensskydd idag finns att hämta i kommunens skolverksamheter.

Beslutsunderlag

Yttrande över motion från Vänsterpartiet angående avgiftsfria mensskydd, 200918
Motion Vänsterpartiet gällande avgiftsfria mensskydd

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Barn- och skolnämnden

Handläggare: Erik Lundin
Titel: Nämndsekreterare
E-post: Erik.lundin@norrtalje.se

Till: Barn- och skolnämndens arbetsutskott

Yttrande över motion från Vänsterpartiet angående avgiftsfria mensskydd

Förslag till beslut

Barn- och skolnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Barn- och skolnämnden har getts tillfälle att yttra sig över Vänsterpartiets motion om att Kommunfullmäktige beslutar att avgiftsfria mensskydd ska finnas tillgängliga för kommunens flickor och kvinnor upp t.o.m. 23 års ålder. Barn- och utbildningskontoret medhåller i frågans vikt och anser motion besvarad då avgiftsfria mensskydd idag finns att hämta i kommunens skolverksamheter.

Ärendet

Beskrivning

Vänsterpartiet har via Jessica Hilwéyn och Ola Nordstrand inkommit till Kommunfullmäktige 2019-11-11 en motion där de yrkar att Kommunfullmäktige beslutar att avgiftsfria mensskydd ska finnas tillgängliga för kommunens flickor och kvinnor upp t.o.m. 23 års ålder. Denna motion har sedan kommit barn- och utbildningskontoret tillhanda 2020-03-16.

Motionärerna skriver att

"Tillgång till och kunskap om bra mensskydd är en nödvändighet för alla som menstruerar och ska inte vara beroende av personens hemförhållanden. God tillgång till mensskydd minskar oron för blodfläckar, dålig lukt och att bli hånad för det."

Motionen rör primärt ungdomsmottagningen som sjukvården har ansvar för, men motionärerna föreslår även att mensskydden ska finnas på kommunens skolor då mens kan komma plötsligt och oväntat för många och att det kan bli svårt att genomföra skoldagen utan ett tillgängligt mensskydd.

Enligt barn- och utbildningskontorets elevhälsa finns det redan idag möjlighet för skolsköterskor inom kommunens skolverksamheter att centralt på elevhälsan hämta mensskydd för utdelning. Verksamheterna har alltså redan mensskydd tillgängligt i sina verksamheter för menstruerande elever, de kan även kostnadsfritt få mensskydd vid ett besök på elevhälsan. Elevhälsan har tidigare prenumererat på kostnadsfria mensskydd men denna prenumeration har avslutats då förråden snabbt fylldes på och att det till slut inte fanns någon plats för de mensskydd som gratisprenumerationen genererade. Elevhälsan ställer sig dock positiv till att på nytt återuppta denna prenumeration om behovet och efterfrågan ökar. Åtgången på skolenheterna på mensskydd har i dagsläget inte varit stor och detta kan bero på att eleverna inte alltid är medvetna om var mensskydden finns att hämta. Men detta kan lätt uppmärksammas genom att frågan tas upp på Elevhälsans professionsmöten.

Lagkrav

Enlig barnkonventionen paragraf 28¹ ska "konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplinen i skolan upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med denna konvention". Vidare benämner Barnkonventionen vikten av barns rätt att ha en levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling (paragraf 27)².

Koppling till gällande styrdokument

Ej tillämpligt.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

I dagsläget är förfarande med att förse barn- och skolnämndens verksamheter med mensskydd avgiftsfri för nämnden.

Det finns även ett gällande avtal med företaget *Onemed* gällande sanitets- och sjukvårdsartiklar om mensskydd skulle behövas köpas in

Förvaltningens analys och slutsatser

Barn- och utbildningskontoret tolkar motionen så att Vänsterpartiet inte menar att målgruppen ska förse med årsförbrukningar av mensskydd utan snarare att de ska finnas tillgängliga i barn- och utbildningskontorets verksamheter något som barn- och utbildningskontoret ställer sig mycket positiv till då vi är medvetna om de svårigheter som ungdomar kan ställas framför i och med menstruation som vänsterpartiet också beskriver i sin motion.

Barn- och utbildningskontoret ser det nödvändigt att frågan om vart mensskydden finns att tillgå medvetandegörs bland eleverna. Detta genom att frågan lyfts på de månatliga professionsmötena där de som är verksamma ute på skolorna får kunskapen om vart de kan hämta mensskydd för att sedan distribuera på sina respektive skolor.

Barn- och utbildningskontoret ställer sig heller inte negativa till att mensskydden fördelas på ytterligare distributionssätt genom bland annat behållare för mensskydd installeras på lättåtkomliga platser för eleverna. Detta för att underlätta menstruerande elevers vardag och för att de inte ska känna sig osäkra eller för den delen gå miste om utbildning för att mensskydd ej finns att tillgå på skolan.

Tidplaner

Ärendet behandlas vid barn- och skolnämndens arbetsutskott 2020-09-28 och vid barn- och skolnämndens sammanträde 2020-10-12.

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Agneta Brus
Kanslichef
Barn- och utbildningskontoret

¹ Barnkonventionen, www.unicef.se/barnkonventionen

² Barnkonventionen, www.unicef.se/barnkonventionen

Bilagor

Motion Avgiftsfria mensskydd

Beslut skickas till

Kommunstyrelsen

Utbildningsnämnden

§95

Dnr UN 2020-53

Yttrande över motion från Vänsterpartiet gällande avgiftsfria mensskydd

Beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Reservationer & protokollsanteckningar

Catarina Wahlgren (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget bifallsyrkande.

Catarina Wahlgren (V) inkommer med nedan protokollsanteckning:

"Vänsterpartiet yrkar bifall till motionen Förslag till tilläggsbeslut Att elever får tydligare information om att avgiftsfria mensskydd finns hos elevhälsan/på skolan. Att det finns tillgång till mensskydden även när skolsköterskan inte är på plats."

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsnämnden har getts tillfälle att yttra sig över Vänsterpartiets motion om att Kommunfullmäktige beslutar att avgiftsfria mensskydd ska finnas tillgängliga för kommunens flickor och kvinnor upp t.o.m. 23 års ålder. Barn- och utbildningskontoret medhåller i frågans vikt och anser motion besvarad då avgiftsfria mensskydd idag finns att hämta i kommunens skolverksamheter.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande Yttrande över motion från Vänsterpartiet angående avgiftsfria mensskydd, 200917. Motion från Vänsterpartiet gällande avgiftsfria mensskydd.

Beslutande sammanträde

Yrkanden

Catarina Wahlgren (V) yrkar bifall till motionen. Patrik Dahl (C) yrkar att motionen ska anses besvarad

Beslutsgång

Ordförande Patrik Dahl (C) frågar om arbetsutskottet kan besluta enligt Catarina Wahlgrens (V) bifallsyrkande eller enligt arbetsutskottets förslag och finner att arbetsutskottet anser motionen besvarad.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Utbildningsnämnden

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Utbildningsnämnden

Handläggare: Erik Lundin
Titel: Nämndsekreterare
E-post: Erik.lundin@norrtalje.se

Till: Utbildningsnämndens arbetsutskott

Yttrande över motion från Vänsterpartiet angående avgiftsfria mensskydd

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Utbildningsnämnden har getts tillfälle att yttra sig över Vänsterpartiets motion om att Kommunfullmäktige beslutar att avgiftsfria mensskydd ska finnas tillgängliga för kommunens flickor och kvinnor upp t.o.m. 23 års ålder. Barn- och utbildningskontoret medhåller i frågans vikt och anser motion besvarad då avgiftsfria mensskydd idag finns att hämta i kommunens skolverksamheter.

Ärendet

Beskrivning

Vänsterpartiet har via Jessica Hilwëyn och Ola Nordstrand inkommit till Kommunfullmäktige 2019-11-11 en motion där de yrkar att Kommunfullmäktige beslutar att avgiftsfria mensskydd ska finnas tillgängliga för kommunens flickor och kvinnor upp t.o.m. 23 års ålder. Denna motion har sedan kommit barn- och utbildningskontoret tillhanda 2020-03-16.

Motionärerna skriver att

"Tillgång till och kunskap om bra mensskydd är en nödvändighet för alla som menstruerar och ska inte vara beroende av personens hemförhållanden. God tillgång till mensskydd minskar oron för blodfläckar, dålig lukt och att bli hånad för det."

Motionen rör primärt ungdomsmottagningen som sjukvården har ansvar för, men motionärerna föreslår även att mensskydden ska finnas på kommunens skolor då mens kan komma plötsligt och oväntat för många och att det kan bli svårt att genomföra skoldagen utan ett tillgängligt mensskydd.

Enligt barn- och utbildningskontorets elevhälsa finns det redan idag möjlighet för skolsköterskor inom kommunens skolverksamheter att centralt på elevhälsan hämta mensskydd för utdelning. Verksamheterna har alltså redan mensskydd tillgängligt i sina verksamheter för menstruerande elever, de kan även kostnadsfritt få mensskydd vid ett besök på elevhälsan. Elevhälsan har tidigare prenumererat på kostnadsfria mensskydd men denna prenumeration har avslutats då förråden snabbt fylldes på och att det till slut inte fanns någon plats för de mensskydd som gratisprenumerationen

genererade. Elevhälsan ställer sig dock positiv till att på nytt återuppta denna prenumeration om behovet och efterfrågan ökar. Åtgången på skolenheterna på mensskydd har i dagsläget inte varit stor och detta kan bero på att eleverna inte alltid är medvetna om var mensskydden finns att hämta. Men detta kan lätt uppmärksammas genom att frågan tas upp på Elevhälsans professionsmöten.

Lagkrav

Enlig barnkonventionen paragraf 28¹ ska *"konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplinen i skolan upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med denna konvention"*. Vidare benämner Barnkonventionen vikten av barns rätt att ha en levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling (paragraf 27)².

Koppling till gällande styrdokument

Ej tillämpligt

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

I dagsläget är förfarande med att förse utbildningsnämndens verksamheter med mensskydd avgiftsfri för nämnden.

Det finns även ett gällande avtal med företaget *Onemed* gällande sanitets- och sjukvårdsartiklar om mensskydd skulle behövas köpas in

Förvaltningens analys och slutsatser

Barn- och utbildningskontoret tolkar motionen så att Vänsterpartiet inte menar att målgruppen ska förse med årsförbrukningar av mensskydd utan snarare att de ska finnas tillgängliga i barn- och utbildningskontorets verksamheter något som barn- och utbildningskontoret ställer sig mycket positiv till då vi är medvetna om de svårigheter som ungdomar kan ställas inför i och med sin menstruation som vänsterpartiet också beskriver i sin motion.

Barn- och utbildningskontoret ser det nödvändigt att frågan om vart mensskydden finns att tillgå medvetandegörs bland eleverna. Detta genom att frågan lyfts på de månatliga professionsmötena där de som är verksamma ute på skolorna får kunskapen om vart de kan hämta mensskydd för att sedan distribuera på sina respektive skolor.

Barn- och utbildningskontoret ställer sig heller inte negativa till att mensskydden fördelas på ytterligare distributionssätt genom bland annat behållare för mensskydd installeras på lättåtkomliga platser för eleverna. Detta för att underlätta menstruerande elevers vardag och för att de inte ska känna sig osäkra eller för den delen gå miste om utbildning för att mensskydd ej finns att tillgå på skolan.

Tidplaner

Ärendet behandlas vid utbildningsnämndens arbetsutskott 2020-09-30 och vid utbildningsnämndens sammanträde 2020-10-14.

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Agnet Brus
Kanslichef
Barn- och utbildningskontoret

---

¹ Barnkonventionen, www.unicef.se/barnkonventionen

² Barnkonventionen, www.unicef.se/barnkonventionen

Bilagor

Motion Avgiftsfria mensskydd

Beslut skickas till

Kommunstyrelsen